

PROF. LECH SZCZEGÓŁA
ELEKTORAT ŁAKNIE KRWISTALIN, CHURCHILL I ROOSEVELT
MIELI „SWOICH POLAKÓW”BEZKARNI ZŁODZIEJE
OD BANKOMATÓWJACEK PAŁKIEWICZ
WŚRÓD PLEMENIA HUAORANI**MIESZKANIA CORAZ MNIEJSZE,
CORAZ GORSZE I CORAZ DROŻSZE****DEWELOPER
WCIŚNIE CI WSZYSTKO**

ISSN: 1509-3115 Indeks: 353299

9 771509 311409

HUMANITARNA WAMPIRZYCA POSZUKUJE OSÓB CHCĄCYCH POPEŁNIĆ SAMOBÓJSTWO

REŻYSERIA ARIANE LOUIS-SEIZE

Takiej historii o wampirach
jeszcze nie widzieliście!

19 NAGRÓD I 22 NOMINACJE

GIORNATE
DEGLIAUTORI
VENICEDAYS

nagrody Giornate degli Autori,
Fahrenheit3, Wyodróżnienie za
scenariusz Authors Under 40

THESSALONIKI
INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL

Nagroda publiczności

VANCOUVER
INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL

Nagroda publiczności
One to Watch,
Najlepsza aktorka
w kanadyjskim filmie

BOSTON
FILM FESTIVAL

Nagroda publiczności

WINDSOR
INTERNATIONAL
FILM FESTIVAL

Nagroda WIFF

AURORA

W KINACH OD 5 LIPCA

Immunitet to nie bezkarność

Wydawałoby się, że po występie biało-czerwonych będziemy już tylko w wakacyjnym nastroju oglądać mistrzostwa Europy, bez narodowego uniesienia, z przekonaniem: niech wygra lepszy. Nic z tych rzeczy. O mocne wrażenia zadbają nasi politycy – niezawodni, niemal zawsze w formie. Nie dadzą nam spokoju, nadal będą zajmować głowę swoimi problemami. Choćby immunitetami.

Nasi piłkarze na dużych imprezach od lat grają trzy mecze: pierwszy o punkty, drugi o wszystko i trzeci o honor. W starciu z Francją pokazali, że trochę tego ostatniego mają (gorzej z umiejętnościami). Z przegranymi prawnikami jest inaczej. Lista przewin ludzi Ziobry, którym prokuratura chce uchylić immunitet, jest długa i zatrważająca. Mimo to koledzy i koleżanki z parlamentu zawzięcie ich bronią, zresztą w coraz głupszy, porażający sposób. Wiadomo, dlaczego robią to ziobryści. A dlaczego wspierają ich kaczyści? Bo wiedzą, jak wiele sami mają na sumieniu. Stali się tak zapalczywi, że nie chcą przypomnieć sobie własnych słów, że niewinni nie mają czego się obawiać. Co takiego się zmieniło, że niedawni rządzący zapomnieli o swoich maksymach? Oczywiście zajmowane miejsce w sali plenarnej Sejmu. Ale także prawdopodobieństwo odsiadki.

Wielu wyborców byłej opozycji oczekuje, wręcz żąda szybkiego rozliczenia afer Zjednoczonej Prawicy. Przestrzegam przed tym. Tylko dobrze udokumentowane, prawidłowo wyciągnięte wnioski z postępowań prokuratorskich i umocowane prawnie akty oskarżenia mają szansę powodzenia przed sądem. Tu pośpiech nie jest wskazany, bo największym blamażem ekipy Tuska-Bodnara byłyby sprawy, w których sąd nie podzieliłby

opinii prokuratury i niewinnych ludzi takich jak Romanowski czy Woś. Ci ostatni deklarują, że nie złamali prawa. Tym bardziej powinni więc dążyć do procesów, bo ich uniewinnienie zwiększyłyby szanse prawicy na pokonanie obecnie rządzących.

Większość parlamentarna też nie powinna kierować się zasadą: bronimy swoich mimo wszystko.

Jednak sednem sprawy pozostaje samo rozumienie instytucji immunitetu. Słowo immunitet nie może być uznawane za synonim bezkarności. Nie powinno być tak, że sprawca kolizji drogowej, poseł pijacek zastłania się immunitetem, odmawiając policji dmuchnięcia w alkomat. Owszem, Sejm musi się wypowiedzieć w sprawie zatrzymania, aresztu tymczasowego posła czy senatora. Ale czy trzeba jego zgody, by parlamentarzysta mógł stanąć przed prokuratorem i złożyć zeznania? Nawet w sprawie z powództwa cywilnego! Jak to się ma do równości praw? Trzeba mówić głośno, że tak szeroko rozumiany immunitet jest dowodem nie tylko na bezkarność wybrańców narodu, ale i na nierówność obywateli RP. A czy zmiana zakresu immunitetu nie powinna być w sferze zainteresowania Lewicy? Owszem! Ale u nas nie istnieje Lewica, tylko Lewica Inaczej.

PS Chcących wspomóc PRZEGLĄD proszę o wpłaty:

Fundacja Oratio Recta

Nr konta: 72 1090 2851 0000 0001 2023 9821

Dyżury redakcyjne:

W czwartek red. Paweł Dybicz w godz. 13-15

Telefon: +48 22 635 84 10

Lato z e-bookami
PRZEGLĄDU

Czeka już **48 tytułów**

Czytasz **TANIEJ**
Wiesz **WIĘCEJ**

Kupuj szybko i wygodnie
na sklep.tygodnikprzeglad.pl

W NUMERZE

KRAJ

- 8 Ciałniej, drożej, gorzej**
– rozmowa z Bartoszem Józefiakim
- 12 Elektorat łaknie krwi**
– rozmowa z prof. Lechem Szczegółą
- 16 Watchdog szczyrej kły**
Aktywistki czuwają w Opolskiem
- 20 Polska na beczce prochu**
Lekceważone bomby ekologiczne
- 44 Na wyrwę**
Rabusie bankomatów

NAUKA

- 23 Polski uczyony potrafi...
tylko za granicą?**
Dyskusja o stanie nauki

ZAGRANICA

- 26 Spokojny pan od wojny**
Mark Rutte na czele NATO
- 30 Długa batalia, dwuznaczny wynik**
Dlaczego Assange'a skazano
za szpiegostwo

OPINIE

- 32 Paweł Sergiejczyk**
Stracone mandaty

EURO 2024

- 34 Już zawsze**
Lewy, czyli awaria systemu

HISTORIA

- 36 Pierwszy rząd powojennej Polski**
Czym dla kraju była Jafta
- 40 Przyjaźń mimo wszystko**
Do Auschwitz za pomoc Anglikom

KULTURA

- 48 Futbol jako wehikuł czasu**
– rozmowa z Janem Bujnowskim
- 52 Kulturalia**
- 66 Całą zimę czekam, aż wrócą bociany**
Obrazy Bartłomieja Flisa

OBSERWACJE

- 53 Huaorani**
Jacek Pałkiewicz o plemienu z dżungli
- 56 Na grzyby**
Bogactwo Puszczy Knyszyńskiej

ZDROWIE

- 60 Ruch w interesie**
Jest popyt, to i podaż środków na wzwód

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 Paweł Dybicz**
Immunitet to nie bezkarność
- 15 Jan Widacki**
Sen o demokracji
- 19 Stanisław Filipowicz**
Błaganie o mit
- 29 Roman Kurkiewicz**
Wolność dla Assange'a, wstyd dla Zachodu
- 43 Tomasz Jastrun**
Zdobycie Paryża
- 51 Wojciech Kuczok**
Las (1)

20

KRAJ

POLSKA NA BECZCE PROCHU

Lekceważone bomby ekologiczne

34

EURO 2024

JUŻ ZAWSZE

Lewy, czyli awaria systemu

56

OBSERWACJE

NA GRZYBY

Bogactwo Puszczy Knyszyńskiej

Projekt okładki: Krzysztof Kettner

FOT. SHUTTERSTOCK

f Tylko pokój nas uratuje

Według informacji Ośrodka Studiów Wschodnich siły rosyjskie na Ukrainie powiększyły się do ok. 700 tys. żołnierzy mimo poniesionych strat. W tym czasie siły ukraińskie zmniejszyły się z 1 mln żołnierzy do 800 tys., w większości słabo wyszkolonych. Rosja zawarła też sojusz z silnie zmilitaryzowaną KRLD. Chyba już nikt nie uwierzy, że da się zrealizować scenariusz osłabienia Rosji albo że Rosjanie wycofają się z Ukrainy. Czemu, poza nabijaniem kabzy koncernom zbrojeniowym, ma służyć przedłużanie wojny? Zapomina się też, że wojna osłabia ekonomicznie Europę.

Paweł Stawicki

Prof. Kołodko przedstawił wiele ciekawych szczegółów, ale z jednym nie jestem w stanie się zgodzić: że Rosja spychana sankcjami na ekonomiczne manowce i tak jest już moralnie i politycznie przegrana. USA i ich podwładni do rozprawy z Rosją szykowali się od dawna. Zamach stanu w 2014 r. na Ukrainie to początek. Kolejne osiem lat to ostrzał Donbasu oraz rozmowy w Mińsku, które niczego nie dały, poza czasem dla Ukrainy, aby się przygotowała do wojny. Każda wojna jest zła, ale tę można zrozumieć, co piszą również ludzie Zachodu. Dzisiaj Rosja już nie potrzebuje Zachodu, a organizacja BRICS daje jej większe możliwości. Na pewno nastanie ta chwila, kiedy Zachód będzie potrzebował Rosji, ale nas do tego już nie zaproszą.

Andrzej Kościński

Uratować nas może jedynie mądrość narodu. (...) Partie u władzy, niekontrolowane przez społeczeństwo, przekształcają się w mafie i działają jak mafie. A jak społeczeństwo może dziś kontrolować władze, skoro nie ma na te władze wpływu?

Nie może cofnąć mandatu w trakcie kadencji, bo to ONI tworzą prawo, prawo, które ma służyć ONYM (mafiom we władzy).

Prof. Grzegorz W. Kołodko pisze: „Po co ta nierozumna militaryzacja państwa i gospodarki oraz nadchodzące w ślad za tym ograniczenie demokracji? (...) Gdyby Polsce zaiste groziło niebezpieczeństwo, to doszłoby do zawieszenia broni w polskiej zimnej wojnie domowej”. Właśnie, MY nie możemy decydować o zawieszeniu polskiej wojny domowej, bo mafie prócz aparatu przymusu muszą mieć jeszcze coś, by trzymać społeczeństwo w ryżach. (...)

Józef Brzozowski

✉ Na wysypisku prac naukowych

Rozmowa z dr. hab. Markiem Wrońskim o stanie polskiej nauki jest jak horror Alfreda Hitchcocka. Poraża już początek: „W ostatnim czasie wiele zmieniło się na gorsze”, a potem jest coraz gorzej. Bo dalej czytamy, że minister Gowin zlikwidował większość przepisów pozwalających karać za naruszenie praktyk naukowych w awansach akademickich. Zlikwidował ustawę o stopniach naukowych. Zmienił na gorsze inne rzeczy: zlikwidowano Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów Naukowych, o połowę zmniejszono liczbę członków Rady Doskonałości Naukowej, której nadzór i kontrola są iluzoryczne. Obniżono prawne wymagania jakościowe, co spowodowało spadek poczucia rzetelności naukowej, zwłaszcza że przeforsowano zasadę, iż awanse idą drogą administracyjną. Tym samym nierzetelność naukowa stała się praktycznie bezkarna! Dobre i precyzyjne przepisy dyscyplinarne najpierw Barbara Kudrycka, a potem Jarosław Gowin rozłożyli na łopatki. Wystarczy. Rzecz tylko w tym, że te patologie potęgują się i potwierdzają wielkie prawo Kopernika: gorsze wypiera lepsze.

Janusz Mikołaj Kowalski

ZDJĘCIE TYGODNIA

W przyszłości turnieje piłkarskie mogą wyglądać zupełnie inaczej niż obecne. Prezentacja prototypu robota piłkarskiego na World Intelligence Expo. Chiny, Tianjin, 25 czerwca 2024 r.

Ministerstwo Sprawiedliwości planuje likwidację Akademii Wymiaru Sprawiedliwości, która wcześniej była Szkołą Wyższą Wymiaru Sprawiedliwości i kształciła kadry więziennictwa. Podlegała Zbigniewowi Ziobrze, który na funkcji rektora obsadził dr. Michała Sopińskiego, 30-letniego prawnika związanego z Suwerenną Polską, byłego pełnomocnika tej partii w Kaliszu. Sopiński, ulubieniec Radia Maryja, nie ma nawet elementarnych kompetencji.

Splacono już 400 tys. kredytów frankowych. 253 tys. pozostaje czynnych, ale 160 tys. z nich jest objętych pozwami.

Ponad 100 tys. ton tzw. **zboża technicznego** i ponad 200 tys. ton **rzepaku technicznego** napłynęło do Polski z Ukrainy w 2023 r. **Nikt tych towarów nie badał, bo w Polsce do tej pory tego typu zbóż nie było,** a więc nie było powodu, aby powoływać do tego specjalną inspekcję. Lukę wykorzystali cwaniacy po obu stronach granicy.

Ataki pośredniczących w przewozie osób platform, takich jak **Uber, Bolt** czy **FreeNow,** na przepisy obowiązujące od 17 czerwca potwierdzają, że **rząd zrobił dobrze,** wprowadzając obowiązek posiadania polskiego prawa jazdy przez kierowców, którzy oferują odpłatny przewóz ludzi. A w przypadku cudzoziemców spoza UE i krajów EFTA również zaliczenia teoretycznego egzaminu na prawo jazdy. Muszą także przebywać w Polsce minimum 185 dni w roku.

1147 wypadków na drogach spowodowali

w 2023 r. cudzoziemcy. Najwięcej, bo 649, było z udziałem Ukraińców, 105 spowodowali Gruzini, a 73 Białorusini. W wypadkach tych zginęło 115 osób.

Zobaczymy, jakie będą w tym roku najpopularniejsze kierunki studiów. W 2023 r. na **Uniwersytecie Warszawskim** na koreanistykę startowało 25 kandydatów na miejsce, a na filologię angielską – 16. Z kolei na cyberbezpieczeństwo (**Politechnika Warszawska**) przypadło 21 kandydatów na miejsce.

20,5 tys. dzieci w woj. pomorskim **uczy się języka kaszubskiego** w prawie 450 placówkach szkolnych.

Polskie **pszczoły** wytwarzają rocznie **13-24 tys. ton miodu.** Pokrywa to mniej niż połowę krajowego zapotrzebowania.

955 klientów przypada statystycznie na **jeden zakład fryzjerski w Polsce.** W Niemczech to 1,7 tys., a w Wielkiej Brytanii 3496.

Na prawie 1 mld zł z tytułu opłat za telefon i internet **zalega operatorom telekomunikacyjnym** 232 tys. dłużników.

W 2023 r. zawarto w Polsce **146 tys. związków małżeńskich,** a jednocześnie w sądach złożono **81 tys. pozwów rozwodowych.**

125 tys. firm w Polsce zatrudnia 954 tys. cudzoziemców, którzy mają aktualne zezwolenie na pracę.

Według Krajowego Rejestru Nowotworów w 2021 r. prawie **172 tys. osób zachorowało** w Polsce na **nowotwory. Zmarło niemal 94 tys. pacjentów.**

PRZEBŁYSKI

Czyją nadzieją jest Sierakowski?

Nie ma darmowych obiadów. Na przyswojenie tej oczywistej w polityce reguły nigdy nie jest za późno. Choć najlepiej, gdy młodzi kandydaci do dobrego życia z polityki pojmą to już na starcie kariery.

Warto podpatrywać tych, którzy przeżyli różne ekipy i ciągle są w grze. Chociażby obserwować Sławomira Sierakowskiego. W dawnych czasach wpływowi starsi politycy namaścili go na nadzieję lewicy. Wtedy, gdy taką nadzieją miał też być Grzegorz Napieralski. Jak to się sprawdziło, nie warto pisać. Sierakowski, jaki jest, każdy widzi. A Napieralski? Zamienił lewicę na prawicę i ledwo zipie w PO. Odwrotnie Sierakowski. Na brak wsparcia nie może narzekać. Jak nie Amerykanie, to Niemcy. A w ostateczności Tusk, któremu Sierakowski złożył taki oto hołd: „Staje się praktycznie liderem Unii Europejskiej”, „Platforma wygrała w Europie”, „Tusk będzie ciśnięty, żeby został szefem Komisji Europejskiej”. I tak dalej. Czy jest na lewicy ktoś, kto tak pokochał Tuska? Bardziej nawet niż Niemcy i Amerykanie?

Biedroń i Śmiszek przeskoczyli Bareję

Wylazło sztyldo z worka. Biedroń i Śmiszek po udanym skoku na kasę mają wyborców tam, gdzie kończą się plecy. Zachowują się tak jak szatniarz u Barei. No i co nam teraz, naiwniacy, zrobicie? Już nawet nie udają, że coś ich łączy z wyborcami. Śmiszek zapowiedział, że będzie walczył o prawa gejów w Brukseli. A polscy geje? Biedroń i Śmiszek wyludziły głosy środowisk LGBT, a nawet nie chciało im się pójść na Paradę Równości. Nie poszli, bo już nie muszą się wdzięczyć do kolorowego korowodu.

Za sukcesem tych cwaniaków stoi Katarzyna Kotuła, szefowa sztabu Nowej Lewicy. Po ciężkiej walce zastąpiła przyspawanego do tej funkcji Biedronia. I co zrobiła? Firmowała swoim nazwiskiem hucpę z podziałem miejsc. Czy Biedroń, Śmiszek i Scheuring-Wielgus ją ograli? A może była częścią tej beczelnej układanki?

Książ z córką i pół miliona

Zrobić sobie źródło dochodów z hospicjum to wyjątkowa podłość. A taki numer wyciął ks. Grzegorz Miloch, dyrektor Hospicjum św. Wawrzyńca w Gdyni. Zajęła się nim Prokuratura Rejonowa w Pucku, która próbuje ustalić, gdzie wyparowało pół miliona złotych. Książ dyrektor wykazał się wyjątkowym talentem do kreatywnej księgowości. Nie trafiły do ksiąg wpływy z koncertów, akcji charytatywnych ani darowizny. Za to do hospicjum trafiła na posady rodzina ks. Milocha. Łącznie z konkubiną. To akurat rozumiemy, bo ks. Miloch ma z nią córkę. Sprawa jest rozwojowa.

Od porno do kąpieli

Ciekawe wiadomości docierają do nas z zakamarków życia kleru. Z Nowego Sącza wypłynęły do sieci pikantne filmiki z gołymi duchownymi. Były na stronie parafii Matki Bożej Niepokalanej. Ale szybko zniknęły. Proboszcz ks. Czesław Pażyński winę zrzucił na hakerów. Tak jakby to oni grali w tym porno.

Z kolei bp Ryszard Kasyna z diecezji pelpińskiej okazał się wielbicielem częstych kąpiei. Podciągnięto mu więc do rezydencji w Sikorzynie (gmina Steżyca, woj. pomorskie) wodociąg. Ufundowała go ta wcale nie za bogata gmina.

PYTANIE TYGODNIA

Jakie prawa są w Polsce najczęściej łamane?

DOMINIKA KUNA,

wykładowczyni, Uniwersytet SWPS

Rozpoczęły się wakacje, dlatego warto zacząć od zwrócenia uwagi na ochronę wizerunku dzieci. Rodzice udostępniają dziś zdjęcia swoich pociech w sieci. Jest to częste, choć zazwyczaj nieświadome łamanie praw dziecka. Może ono nie życzyć sobie publikacji swoich zdjęć w internecie. Poza tym to niebezpieczne, bo zdjęcia łatwo wykorzystać w celach przestępczych. Drugi aspekt to przemoc wobec dzieci. Debatę wywołała sprawa Kamilka z Częstochowy, jednak dyskusja jest wielowątkowa. Nie chodzi jedynie o przemoc fizyczną, bo również o psychiczną, ekonomiczną, seksualną. Mowa też o zaniedbaniu. Biuro Rzecznicki Praw Dziecka apeluje, aby osoby pracujące z dziećmi były szczególnie wyczulone na sygnały mogące świadczyć o nadużyciach wobec najmłodszych i nie bały się działać.

DR KAMIL STĘPNIAK,

konstytucjonalista, prezes Centrum Prawa Konstytucyjnego i Monitorowania Praworządności

Wśród najczęściej łamanych praw w Polsce – z zaznaczeniem, że mówię tu o perspektywie konstytucyjnej – jest m.in. zasada równości i szeroko pojęta możliwość decydowania o własnym życiu (nazwijmy ją autonomią jednostki). Mam na myśli chociażby prawa osób LGBT+, ale także ludzi w faktycznych związkach partnerskich (nazwanych w prawie

konkubinatem, co ma pejoratywny wydźwięk). W Polsce pokutuje myślenie, że art. 18 konstytucji wyklucza istnienie innych form prawnych związków, co moim zdaniem jest nieprawidłowe. Politycy boją się również podejmowania decyzji w sprawach tak rudymenarnych jak aborcja i dążenie do rzeczywistego równouprawnienia płci. Na koniec dodam coś nieoczywistego: brak działań legislacyjnych w szybko rozwijających się obszarach spowoduje, że środek ciężkości naruszeń przesunie się w stronę, której polski ustawodawca, obawiam się, długo jeszcze nie zauważy. Mam na myśli możliwości i zagrożenia, jakie niesie sztuczna inteligencja.

PIOTR SZUMLEWICZ,

lider związku zawodowego Związkowa Alternatywa

Czołowi politycy często łamią prawo, nadużywając uprawnień i marnotrawiąc środki publiczne, a za rządów PiS bezprawie było wręcz jednym z filarów władzy. Niestety, panuje przyzwolenie społeczne na łamanie prawa. Dotyczy to chociażby przepisów drogowych czy prawa podatkowego. Uderzającym przykładem bezprawia jest także masowe łamanie art. 22 Kodeksu pracy. Zgodnie z nim, gdy są określone miejsce pracy, czas pracy i podległość służbowa, to musi być zawarta umowa na etat niezależnie od woli stron. Bardzo częste są opóźnienia w wypłacie pensji, niepłacenie za nadgodziny, omijanie przepisów BHP czy przekraczanie limitów czasu pracy.